

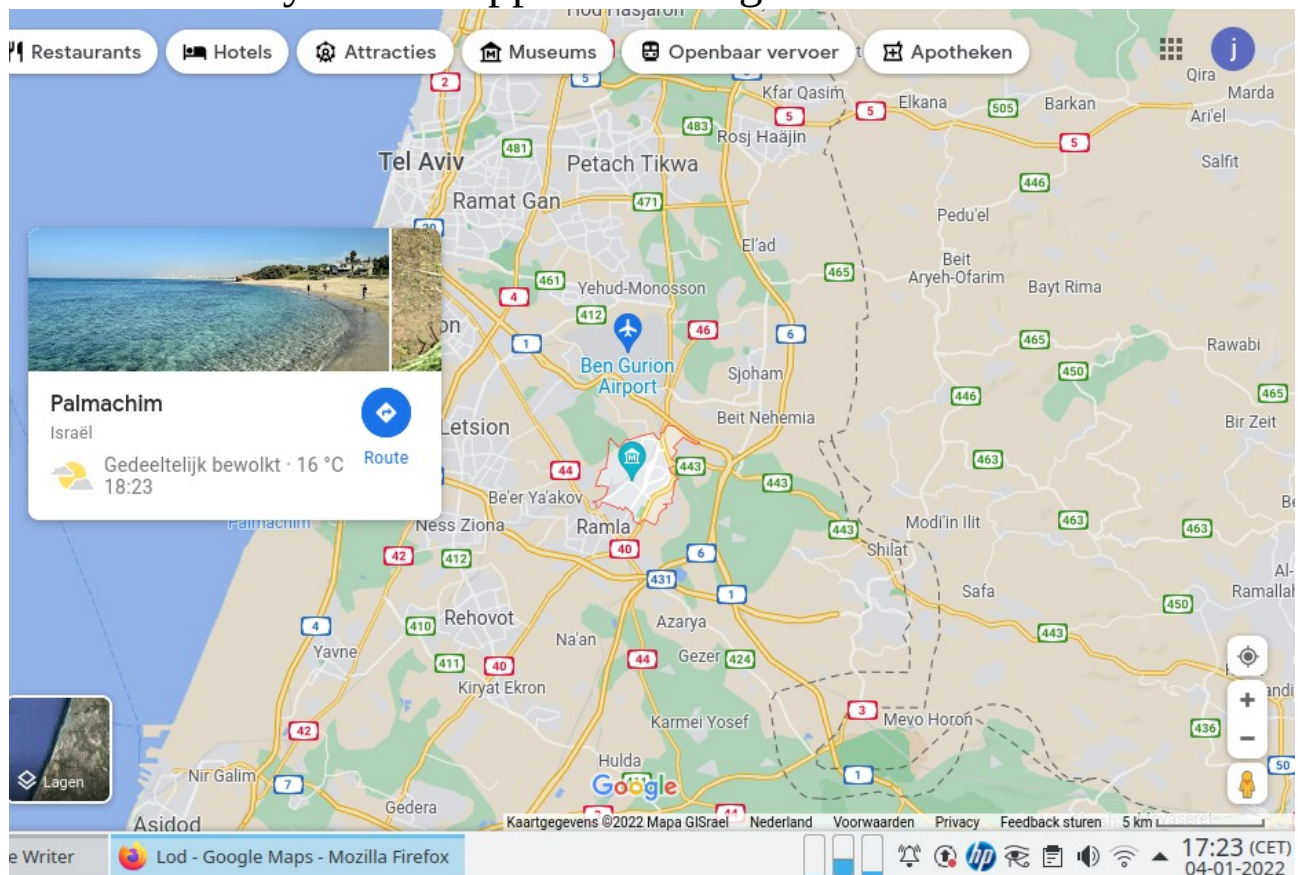
Paulus deel 3, de wonderen

De vorige keer hebben we gezien dat de rede en dood van Stefanus een grote invloed op Saulus hebben gehad. De uitdrukking die ik daarvoor gebruikte was een katalysator voor zijn bekering, Fik Meijer gaf een soort gelijke beschrijving en Bobby Shuler sprak over een zaadje dat in Saulus hart gepland werd. Dat alles zonder referenties. Nu is gebleken dat deze gedachte voor het eerst geopperd is door de kerkvorst Augustinus uit de 3^e eeuw na Christus.

De vorige keer hebben we ook gezien dat na de dood van Stefanus, Lucas in Handelingen een andere versie geeft dan Paulus van het incident op de weg naar Damascus en de tijd daarna. Nu wat aandacht voor de versie van Lucas. Hoewel in de inleiding op Handelingen staat dat Handelingen de vorm heeft van een geschiedschrijving denk ik dat Lucas ons op een andere wijze aan het voorbereiden is op de dingen die komen gaan. In de eerste hoofdstukken gaat het om de verkondiging van het evangelie onder de joden in Israël, al gauw komen daarbij de joden uit de diaspora die in Israël verblijven. Lucas wil aantonen dat voor de verspreiding van het evangelie, de grieks sprekende joden essentieel waren, zij waren theologisch goed onderlegd (Saulus Barnabas, Stefanus enz.) Ze hadden echter een probleem zij hebben alle uitspraken van Jezus en zijn daden uit de 2^e, 3^e, of 4^e hand. Er stond nog geen letter op schrift. Zij doen er van alles aan om op basis van het Oude Testament aan te tonen dat Jezus de Messias is. Een behoorlijk aantal van de uitspraken van Paulus zijn direkt terug te leiden tot de indrukwekkende rede van Stefanus in Han. 7, (Lezen vers 57 en 58)

In Han 8 komt de vervolging van de gemeente in Jeruzalem aan de orde, met het gevolg dat Philippus naar Samaria vertrekt en daar het evangelie verkondigt eerst aan de Samaritanen en vervolgens aan de Ethiopiër, het evangelie treed buiten de joodse grenzen.

Daarna volgt de roeping van Saulus, in Han 9. Lezen Han. 9 vers 25 en 26. In vers 25 van dat hoofdstuk ontsnapt Saulus in de mand over de muur. In vers 26 gaat hij naar Jeruzalem en wordt niet geaccepteerd vanwege zijn verleden. Barnabas wordt dan zijn mentor en advocaat. In Han 9 worden we verder voorbereid op de openstelling van het evangelie voor niet joden met de geschiedenis van Petrus in Lydda en Joppe het huidige Jaffa.

De kaart van Israel laat zien dat Joppe dichtbij Tel Aviv ligt. Lydda het huidige Lod ligt dicht bij het Ben Goerion vliegveld. In Lydda weet Petrus door het aanroepen van Jezus een man die 8 jaar verlamd is te genezen. Lezen Han. 9 vers 32-34. daarvoor had hij samen met Johannes ook al een wonder verricht bij de tempelpoort.

De strategische ligging van Lydda heeft in de oorlog van 1948 tot een strijd en verdrijving van 50-70 duizend Arabieren (Islamieten en Christenen)geleid. Daar hebben de bij ons veel geprezen Moshe Dajan en Yitzak Rabin een minder fraaie rol gespeeld. Dat is te

lezen op het internet, google maar eens op massacre in Lod. Het was ook de plaats waar in 1972 Japanse terroristen van de rode armee 27 Israelis doden en een vliegtuig kaapten wat naar Entebbe vloog. De gijzelaars werden door een unieke actie van het Israelische leger bevrijd.

Dan wordt Petrus naar Joppe geroepen Han 9 vers 36 en verricht wederom een wonder nu bij Tabita, bij ons beter bekend als Dorkas. Als Petrus de Geest krijgt om wonderen te verrichten doet hij dat in de naam van Jezus Christus of in gebed. Later bij de wonderen die aan Paulus toegeschreven worden zien we vaak een verwijzing naar de Heilige Geest, zelden naar Jezus Christus en soms helemaal geen verwijzing.

In het slot van Han 9 staat nog een onopvallende zin, lezen Han 9 vers 43. Ondanks het feit dat Tine en ik minstens 2 x voor de deur van het huis van de leerlooier gestaan hebben is de betekenis niet tot ons doorgedrongen. Jullie herinneren nog de foto van de leerlooiers van Marrakesh? Het meest onreine beroep wat er bestaat. Het maakt gebruik van dierlijke en menselijke uitwerpselen. Petrus is dan bezig met een missie die volgens de joodse wetten onrein is (Zie bv. Ezechiël 4 vers 12 en volgende en Leviticus 17). Vervolgens gaat hij in Hoofdstuk 10 naar Caesarea om een Romeinse familie te dopen. De Romein komt naar buiten omdat het aan Joden verboden is om met niet Joden om te gaan. Han 10 vers 28. Petrus gaat wel naar binnen en zegt dan: “maar God heeft me duidelijk gemaakt dat ik geen mens als verwerpelijk of onrein mag beschouwen”, daarbij wordt niemand uitgezonderd, Simon de leerlooier niet, Riduan Taghi niet, enz. Een uitzonderlijk principe zeker in het kerkelijk jaar waar we aan de slavenhandel aandacht besteden. In het eerste deel van hoofdstuk 11 verdedigt Petrus zijn optreden ten aanzien van de doop van de heidenen. In het tweede deel van dat hoofdstuk gaat het over de gemeente in Antiochië. Een plaats die 10 x zo groot is als Jeruzalem. Daar wordt het evangelie ook aan niet Joden gebracht. Jeruzalem besluit dan Barnabas naar Antiochië te sturen. In vers 24 steekt Lucas de loftrumpet over Barnabas. Die vervolgens op zoek gaat naar

Paulus in Tarsus. Ook al zo'n grote plaats. Toen hij gevonden was nam hij hem mee naar Antiochië, waar ze samen een jaar lang het evangelie verkondigden. Dan worden Barnabas en Paulus terug gestuurd naar Jeruzalem met een zak geld om de gemeente aldaar te ondersteunen in verband met een hongersnood.

Dan volgt in Han. 12 de vervolging van de gemeente in Jeruzalem door Herodes, Jakobus de broer van Johannes wordt gedood.

Petrus wordt ook gevangen gezet maar komt vrij op wonderbaarlijke wijze en een haast komische ontmoeting met de gemeente die bijeen is om te bidden voor zijn vrijheid. Han 12 vers 13 en 14. Han 12 vers 28. Die bevrijding van Petrus geeft aan dat wat hij propageert ten aanzien van de heidenen, Gods zegen heeft. Dan volgt de dood van Herodes aangevreten door de wormen. Sinds de middelbare school is dit verhaal mij bij gebleven. Op de christelijke HBS in den Haag was een godsdienst leraar Ds Sonneveld uit Monster, vanwege zijn altijd roze wangetjes was zijn bijnaam Pa Perzik. Het bijzondere van zijn lessen was dat voor iedere ziekte in de bijbel hij wel een familielid of kennis naar voren kon schuiven die de ziekte ook had en daar plastisch over kon vertellen, zo ook met de wormen van Herodes. Nog maals de meeste van de verkondigingen worden gedaan door personen die Grieks spreken en Jezus bij zijn rondgang op aarde niet gekend hebben. Heel merkwaardig is dan ook dat de daden van Jezus ten opzichte van niet joden nergens in de discussie voorkomen! (Jezus met de weduwe uit Sidon, Jezus met de Samaritaanse vrouw, Jezus geneest een dienaar van een Romeinse official en vooral de zendingsopdracht in de laatste verzen van Mattheus). De reden is dat al die contacten van Jezus nog niet opgeschreven waren.

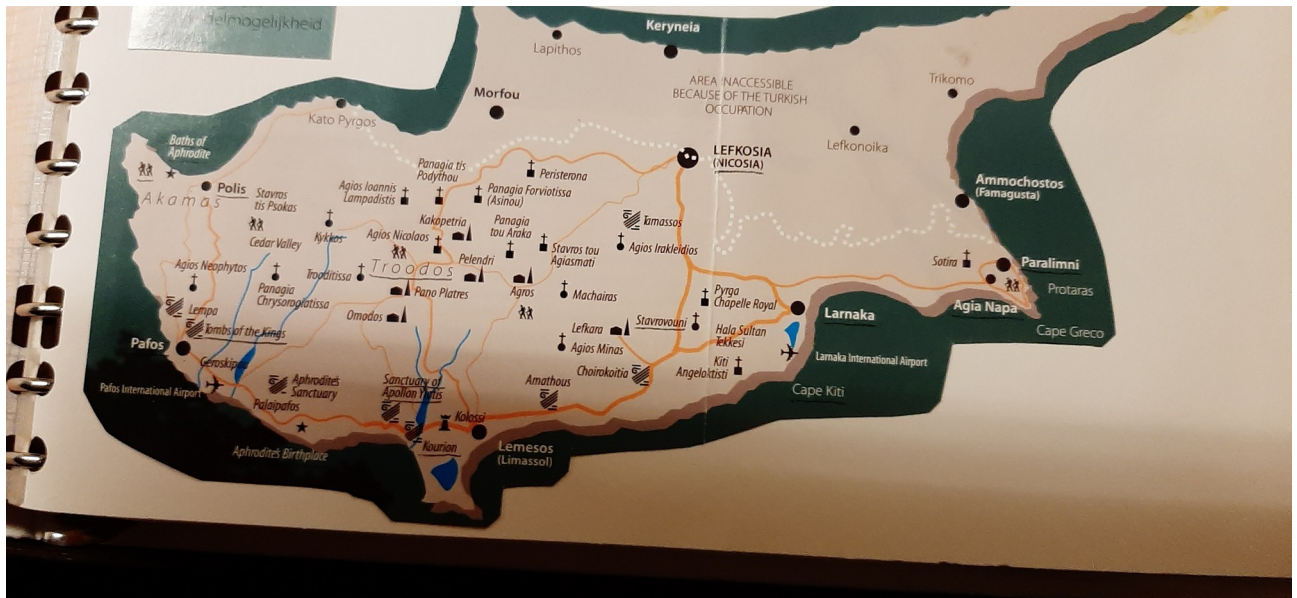
Dan volgt in Han 13 de eerste reis van Barnabas en Saulus, let op de volgorde! Ze gaan vanuit Seleucie de havenplaats bij Antiochië. Die haven hebben ze maar één keer gebruikt want hij was al sterk aan het verzanden en gaan dan per schip naar Cyprus. Ze komen aan in Salamis een plaats even ten noorden van Famagusta, nu het door Turkije bezette deel van Cyprus. Ze gaan daar naar de

synagoge om het evangelie te brengen. Reizen dan het hele eiland over om te eindigen in Pafos, thans een toeristisch oord. Hun roem is hun al vooruit gesneld zodat ze in Pafos uitgenodigd worden bij de Proconsul van Cyprus (vergelijkbaar met de functie van Pilatus). Die Proconsul heeft een joodse magiër in dienst. Dan komt de Farizeeër in Saulus die dan voor het eerst Paulus genoemd wordt weer boven. Magiers zijn voor God een gruwel (Deut 18 : 9-14). Paulus wordt kwaad omdat de magiër de weg naar Jezus tracht te blokkeren. De actie is soortgelijk aan die van Jezus bij de tempelreiniging. Hoewel Jezus jaagt ze alleen maar weg, de magiër ondervindt ernstiger consequenties.

De totale aandacht die Cyprus krijgt van Barnabas en Paulus lijkt gering en niet tot veel resultaat te leiden. Paulus keert er ook niet weer terug, behalve voor een korte stop tijdens de reis naar Rome.

Maar als je nu op Cyprus komt heeft Paulus daar een grote indruk achter gelaten. Maar of we dat op het conto van Paulus moeten schrijven is nog maar de vraag. In de eerste eeuw is Cyprus een aantrekkelijk migratie land voor Joden. Zo verteld de overlevering dat niet alleen Barnabas maar ook bv. Lazurus zich vestigden op Cyprus. Lazurus is dan ook een Cypriotische heilige met een grote kerk. Er leven ook nog veel orthodoxe Joden op Cyprus die Barnabas het leven zuur maken en gebogen kregen dat hij werd gezeseld. Na de vernietiging van de Tempel in Jeruzalem in het jaar 70 vindt wederom een migratie van Joden plaats, deels naar Galilea (de berg Meron met de sekten) maar ook veel naar Cyprus. Rond het jaar 100 vormen de Joden de grootste groepering van de bevolking. Joden en Christenen krijgen het met elkaar aan de stok, ze worden overmoedig en komen in opstand tegen de Romeinen, met een slechte afloop.

Heden ten dag zijn nergens zoveel kerken en kapellen als UNESCO erfgoed als op Cyprus.

Zo staat er in Pafos een pilaar waar Paulus geseseld zou zijn en daarnaast een boom die vol hangt met doekjes. Op allerlei plaatsen waar Paulus geweest zou zijn vind je de bomen vol met doekjes hangen, die daar zijn opgehangen in de vaste overtuiging dat de krachten van Paulus om wonderen tot stand te brengen nog steeds aanwezig zijn. Dat idee kennen we ook in zuidelijk Nederland, (Overasselt) België en Noord Frankrijk een heel bos waar heden ten dage nog zo genaamde koortsbomen staan. Maar het gebruik komt ook in India voor. Het plaatsen van een lapje stof of zakdoek is aan een strikt ritueel gebonden, een familielid of buur moet in het geheim een stukje textiel van de zieke pakken, er mag geen ruchtbaarheid aan gegeven worden, in de nacht aan de boom hangen en vertrekken zonder om te kijken. Als je heel goed geluisterd hebt zul je opmerken dat het kinderspel zakdoekje leggen niemand zeggen er iets mee te maken heeft. In ieder geval op Cyprus en in heel zuidelijk Europa zijn wonderen meer alledaags dan bij ons. De kerken hangen er vol met kostbare voorwerpen die als dankoffer door genezen personen of reddingen van schipbreuken etc. geschonken zijn. Soms denkt men ook een wonder af te kunnen dwingen door bepaalde handelingen uit te voeren, bv. op de knieën een trap overwinnen. De grootmoeder van Fransesco de man van onze Astrid ging ook in Italie op haar knieën de heuvel (sacre monte) op waar de 14 staties van de

kruisgang te zien zijn.

Waarom leeft het wonder zo weinig bij ons. Daarvoor wordt vaak onze nuchterheid aangehaald. Één van onze grote geleerden Simon Stevin is verantwoordelijk voor de beroemde uitspraak “Wonder en is gheen Wonder”, aangevende dat iets wat op een wonder lijkt ook een heel goed een natuurlijke verklaring kan hebben. In het TNO Prins Maurits Laboratorium waar ik meer dan 30 jaar gewerkt heb stond die uitspraak niet te missen in de entree. Bestaan wonderen dan niet? Bij de voorbereiding heb ik aan diverse mensen de vraag voorgelegd: Heb je wel eens een wonder meegemaakt? De meeste antwoorden waren ontwijkend, maar zelden kwam er een hartgrondig ja. Daarom een aantal voorbeelden uit mijn eigen ervaring.

1. Op de middelbare school had ik een geschiedenis leraar die gewond was bij een bombardement op Enschede. Een probleem was dat hij zijn arm niet kon bewegen. Een magnetiseur kreeg weer beweging in zijn arm. Bij zijn verhuizing naar Den Haag hoe nu verder? De magnetiseur had een eenvoudige oplossing: Ga bij de radio zitten en als om 8 uur de klok slaat beginnen we met de oefening. Dat werkte, het vervolg was dat de leraar zich afvroeg of hij die magnetiseur gaven ook had? Ja hoor hij was in staat je van de meest erge hoofdpijn af te helpen. In de klas werd een jongen die last had van zware hoofdpijn, ik kende hem al van de lagere school, in een sessie van de hoofdpijn afgeholpen. De vonken vlogen er letterlijk vanaf. De hoofdpijn verdween.

2. Een collega bij de kernreactor in Delft was al een paar jaar getrouwd, hij en zijn vrouw hadden een kinderwens maar zij was al sinds haar 18^e niet meer ongesteld. Na jaren doktersbezoek kwam het oordeel: we kunnen niets meer voor je doen. Haar moeder praktiserend katholiek, zei ik trakteer je op een bezoek aan Lourdes, zij zei o.k. maar had er niet veel hoop op. In het vliegtuig op de terug reis werd ze ongesteld, een paar jaar later waren er drie kinderen.

3. Dan nu een wonder wat jullie ook mee gemaakt hebben. Bij de aanvang van de Covid pandemie buitelden de deskundigen over

elkaar om aan te geven dat een vaccin op korte termijn ondenkbaar was. Tijden voor ontwikkeling, testen en productie van 7-10 jaar werden genoemd. Als we alles op alles zouden zetten konden we misschien iets bereiken in 5 jaar en Ab Osterhus zei er moet wel een wonder gebeuren als het in 3 jaar lukt. Binnen een jaar werd in Nederland begonnen met de vaccinatie en de media maar klagen dat het zo langzaam ging.

Ik moet jullie toch nog als oer Hollander een ander verhaal vertellen. Dat gaat over een koster op Cyprus. Dit is een foto van een kerkje dat gebouwd is over een nog een veel ouder houten kerkje. Het kerkje was gesloten en een briefje hing op de deur dat de koster 2 km verderop woonde en de kerk voor ons kon openen. Wij naar de koster, hij kwam mee en liet ons binnen en vertelde trots over het kerkje en in het bijzonder over het ikoon van Johannes. Die was kaal gezoend en vele waren genezen. In 1928 was het kerkje en de ikoon niet meer nodig, en dit zijn de woorden van de koster:”want er kwam een huisarts in het dorp”

Volgende keer vervolgen we de serie over Paulus met het tweede deel van de eerste zendingsreis en hoop ik iets te vertellen over een moeilijk begrip n.l. de drie Eenheid, met dank aan Ds Poot die ons daarop attent maakte. Die heeft ons ook uitgelegd waarom Barnabas en Paulus aangezien werden voor Zeus en Hermes.